

ӘЛ-ФАРАБИ атындағы КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ АЛ-ФАРАБИ KAZAKH
КАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ УНИВЕРСИТЕТ имени АЛЬ-ФАРАБИ NATIONAL UNIVERSITY

ХАБАРАШЫ

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАТЫНАСТАР ЖӘНЕ
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚҰҚЫҚ СЕРИЯСЫ

ВЕСТНИК

СЕРИЯ МЕЖДУНАРОДНЫЕ ОТНОШЕНИЯ
И МЕЖДУНАРОДНОЕ ПРАВО

BULLETIN

SERIES OF INTERNATIONAL RELATIONAL AND
INTERNATIONAL LAW

ISSN 1563-0285
Индекс 75873; 25873

ӘЛ-ФАРАБИ атындағы ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

ҚАЗҰУ ХАБАРШЫСЫ

Халықаралық қатынастар және халықаралық құқық сериясы

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ имени АЛЬ-ФАРАБИ

ВЕСТНИК КазНУ

Серия международные отношения и международное право

AL-FARABI KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY

KazNU BULLETIN

International relations and international law series

№2 (66)

Алматы
«Қазақ университеті»
2014

Журнал саяси, философиялық ғылымдар және мәдениеттану бойынша диссертациялардың негізгі қорытындыларын жариялау үшін Қазақстан Жоғарғы Аттестациялық Комитетімен ұсынылған // Докторлық диссертациялардың негізгі қорытындыларын жариялау үшін Қазақстан Жоғарғы Аттестациялық Комитетімен ұсынылған ғылыми басшылардың тізімі кіреді // ЖАК бюджеті.

№3 1998; *Нормативтік және методикалық материалдарын жариялайтын ғылыми басшылардың тізімі Қазақстан ЖАК торғасының бұйрығы 26.06.2003, № 433-3 // Нормативтік және методикалық материалдар жинағы №6 ЖАК.*

Р е д а к ц и я а л қ а с ы:

Шакиров К.Н. – з.ғ.д., проф., ХҚФ деканы, ғылыми редактор

Губайдуллина М.Ш. – т.ғ.д., проф., ғылыми редактордың орынбасары

Балаубаева Б.М. – т.ғ.к., аға оқытушы, жауапты хатшы (жұмыс тел.: 8-727-243-83-27)

Айдарбаев С.Ж. – з.ғ.д., проф.; Байзакова К.И. – т.ғ.д., проф.; Байтукаева А.Ш. – филол.ғ.к.,

доц.; Гиссен Г. – PhD, проф. (АҚШ); Ибрашев Ж.У. – т.ғ.д., проф.; Күреева Ф.Т. – т.ғ.д., проф.,

Мақашева К.Н. – т.ғ.д., проф.; Мухаметхан Н. – т.ғ.д., проф.; Сабихенов С.Н. – академик, з.ғ.д., проф.,

Сайрамбаева Ж.Т. – з.ғ.к., доц.; Султанов Б.К. – т.ғ.д., ҚР Президенті жанындағы ҚСЗИ директоры;

Шабаль П. PhD, проф. (Франция); Эммент Б. PhD, проф. (Германия)

Ғылыми басшы

ҚАЗҰУ ХАБАРШЫСЫ

Халықаралық қатынастар және халықаралық құқық сериясы
№2(66)

Компьютерная верстка Алдашевой А.Ш.

ИБ №7372

Бауға 30.05.2014 жылы қол қойылды.

Пішімі 84x108 1/8. Көлемі 35,4 б.т. Оффсетті қағаз. Сандық басылыс.

Тапсырыс №1309. Таралымы 500 дана. Бағасы келісімді.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің «Қазақ университеті» баспасы.
050040, Алматы қаласы, әл-Фараби даңғылы, 71.

«Қазақ университеті» баспаханасында басылды.

БҰЖ 339.727.22 (574)

Р.Е. Елемесов, О. Секен

Өл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті,

Халықаралық қатынастар факультеті, Қазақстан, Алматы қ.

e-mail: orkenkz@hotmai.com

Шетел тікелей инвестициясының Қазақстан экономикасына әсері

Бұл мақалада Қазақстанның шетел тікелей инвестициясын (FDI) қабылдау жағдайы, заңдық негіздері, келу қайнары және әсері талданылды. Қазақстанның шетел тікелей инвестициясын көптеп тартуы мен пайдалануының "Жинақылау тапшылығы" мен "Сыртқы қор тапшылығына" болған қысымды аяқтауға көмекті тиімділігі, сонымен бірге Әлем экономикасының тұрақсыздығы аясында шетел тікелей инвестициясы Қазақстан экономикасының дамуында зор қозғалыс күш болып қана қоймай, басқа да әсерлер тигізе алатындығын көруге болады, мысалы, капиталдың жинақталуы, технологиялардың таралуы, институциональдық өзгерістер және адамдық капиталдың өсуі. Алайда Қазақстан нарығындағы шетел тікелей инвестициясының ерекшелігін талдай отырып, келу қайнарының жаландығы мен табиғи байлық салаларына шоғырланғандығы Қазақстан экономикасының тұрақты және үлдіксіз дамуына кері әсерін тигізетіндігін де ұмытпау керек.

Түйін сөздер: шетел тікелей инвестициясы, Қазақстан, экономика.

Р.Е. Елемесов, О. Секен

Влияние прямых иностранных инвестиций в экономику Казахстана

В этой статье описывается положение прямых иностранных инвестиций (ПИИ) в Казахстане, правовые основы, источники и влияние. Автор считает что значительно привлечение и использование ПИИ Казахстаном позволит снизить давление на сберегательный и валютный дефицит, а также будет играть значительную роль в содействии экономическому развитию Казахстана, в случае рецессии мировой экономики. Прямые иностранные инвестиции будут влиять на накопление капитала, распространения новой техники, институциональных преобразований и совершенствование человеческого капитала. Но следует не забывать и тот факт что проведение анализ особенностей прямых иностранных инвестиций мы пришли к заключению что прямые инвестиции только на сырьевые рынки Казахстана негативно отразятся на стабильности и преемственности экономики Казахстана.

Ключевые слова: Прямые иностранные инвестиции (ПИИ), Казахстан, Экономика

R.E. Elemensov, O. Seken

The influence of Foreign Direct Investment to Kazakhstan Economy

This article describes situation of Foreign Direct Investment (FDI) in Kazakhstan, legal bases, sources and influences. The author expresses the considerable attracting and utilizing of FDI by Kazakhstan will reduce the pressure on savings shortage and foreign exchange shortage also plays a significant role in promoting economic development of Kazakhstan in the case of world economic recession meanwhile Foreign Direct Investment will influence on accumulation of capital, technological diffusion, institutional transition and improving of human capital. Through analyzing the features of Foreign Direct Investment in Kazakhstan market we will find that single investment area and highly concentrated investment sources will negatively impact on stability and continuity of development of Kazakhstan economic.

Key words: Foreign Direct Investment (FDI), Kazakhstan, Economy.

XX ғасырдың 60-жылдарының соңында Американың даму экономикасын зерттеушілері Н.В.Чепену мен А.М.Струт ортаға қойған қос тапшылық үлгісі (Two Shortage Model) шетел

тікелей инвестициясын қабылдаушы елдердің қазынасын толықтырып, сыртқы қорды қабылдау мүмкіндігін арттыру арқылы ел іші пайдалы ұсыныс пен нақты экономикалық даму

үшін керекті байлықтың сұраныс көлемі арасындағы кемдікті толықтыруына көмектесуін көрсеткен.

Осыдан соң, бірқатар оқымыстылар Неоклассикалық экономиканың даму теориясы мен Ішкі тектік экономиканың даму теориясына сүйеніп отырып, шетел тікелей инвестициясын қабылдаушы елдердің экономикасының дамуына әсер ету механизмі туралы әртүрлі ұғымдар шығарған. Соған карамастан, оқымыстылардың басым көпшілігі шетел тікелей инвестициясы қабылдаушы елдердің экономикасының дамуына көмектеседі деген пікірде [1, 12-б.].

Қазақстанның шетел инвестициясын тарту саясаты қалыпты дамуда, егемендік алған соң, қазақ үкіметі нарықтық экономика жүйесін құру және дамыту жолын таңдады, нарықтық экономикаға өту барысында қазақ үкіметі шетел инвестициясын тарту және экономикалық дамуды күшейту роліне баса мән бері отырып, сыртқы байланысты арттыруға, шетелдің, әсіресе батыс дамыған елдердің қаржы, техника және өзін басқару тәжірибелерін өзіне тартты.

2011 жылдың аяғына дейін, Қазақстан әлемдегі 180-нен астам елдер және өлкелермен екі жақты экономикалық сауда селбестігін құрып және дамытып, қанағаттанарлықтай нәтижеге қол жеткізді. 1992 жылы Қазақстан үкіметі мемлекеттік даму стратегиясында “шетел инвестициясын өзіне тарту мен оңтайлы игеру және Қазақстанды дамытуды” негізгі нысананың бірі деп белгіледі. “Қазақстан батыстан және Қытайды қамтыған көрші елдерден тіпті де мол шетел инвестициясын

өзіне тартып, Қазақстан экономикасының қалпына келуі мен дамуына көмектесуін тілейді” [2, 62-б.].

1997 жылы Қазақ үкіметі 2030 стратегиясында “шетел тікелей инвестициясын өзіне тартуды” мемлекеттің ұзақ мерзімді міндеттерінің бірі деп белгіледі. Шетел инвестициясын өзіне тартуды қарқынды үшін қазақ үкіметі инвестициясына төте қарайтын шетел инвестициясын игеру комитетін құрды. Әрі премьер-министрдің бірінші орынбасарын осы комитетке төраға етіп тағайындады. Шетел инвестициясын өзіне тарту жұмысын қалпына түсіру және қолдау үшін 1994 жылы 24 желтоқсанда Қазақстан үкіметі “Шетел инвестиция заңын” қабылдады. 1997 жылы 28 ақпанда “Мемлекет тікелей инвестицияны қолдау заңын” қабылдап, экономикалық ерекше аудан құру арқылы шетел инвестициясын өзіне тартуды тездетті. 2003 жылы 8 қаңтарда “Қазақстан Республикасы инвестиция заңын” қабылдады [3, 145-б.].

Егемендік алғаннан бері Қазақстанның инвестициялық ортасы зор көлемде жақсарып, ел экономикасының тез дамуы мен саяси тұрақтылығы шетел тікелей инвестициясын тартуға жақсы орта қалыптасты. Қазақстан Ұлттық банкінің санағы бойынша, 1993-2011 жылдары аралығында Қазақстан 146.633 миллиард АҚШ доллар шетел қаржысын тартқан. Жан басына шаққанда 8781 АҚШ доллар. 19 жылда жылына 7.718 миллиард АҚШ доллар әкелген. Жылдық артуы 29.3% болған. 2011 жылы өзіне тартылған инвестиция 19.85 миллиард АҚШ доллар болып, сол жылғы ЖІӨ-нің 11.9%-ын құрап алдыңғы жылдан 9.4% артқан [1-кесте].

1-кесте – 1993-2011 жылдары аралығында тартылған инвестиция көлемі

Жыл	Инвестиция көлемі	Өзгеруі (%)	Жиынтық	Жыл	Инвестиция көлемі	Өзгеруі (%)	Жиынтық
1993	12.714	0	12.714	2003	46.245	12.6	258.496
1994	6.597	-48.1	19.311	2004	83.173	79.9	341.669
1995	9.843	49.2	29.154	2005	66.186	79.6	407.855
1996	16.737	70.0	45.891	2006	106.236	60.5	514.091
1997	21.069	25.9	66.96	2007	184.53	73.7	698.62
1998	12.328	-41.5	79.288	2008	197.60	7.1	896.22
1999	18.521	50.2	97.809	2009	190.17	-0.37	1086.39
2000	27.812	50.2	125.621	2010	181.44	-4.6	1267.83
2001	45.566	63.8	171.187	2011	198.5	9.4	1466.33
2002	41.064	-9.9	212.251				

(100 миллион АҚШ доллары)[7].

Қазақстан Ұлттық банкінің санағы бойынша, егемендік алғаннан бері 123 мемлекет Қазақстанға тікелей инвестиция құйған. Алдыңғы 10 мемлекеттің инвестиция көлемінің жалпы саны 111,914 миллиард АҚШ долларын құраған. Жалпы қазақ FDІ-дің

76,32%-ын ұстаған, оның ішінде Голландия 24,08% ұстап бірінші орында, ал АҚШ 16,14% бен екінші орында тұрса, Англия үшінші орында 7,67% ұстап тұр. Келендік одақ құрылғаннан бері Ресейдің Қазақстанға тікелей инвестициясы жедел көбейген [2-кесте].

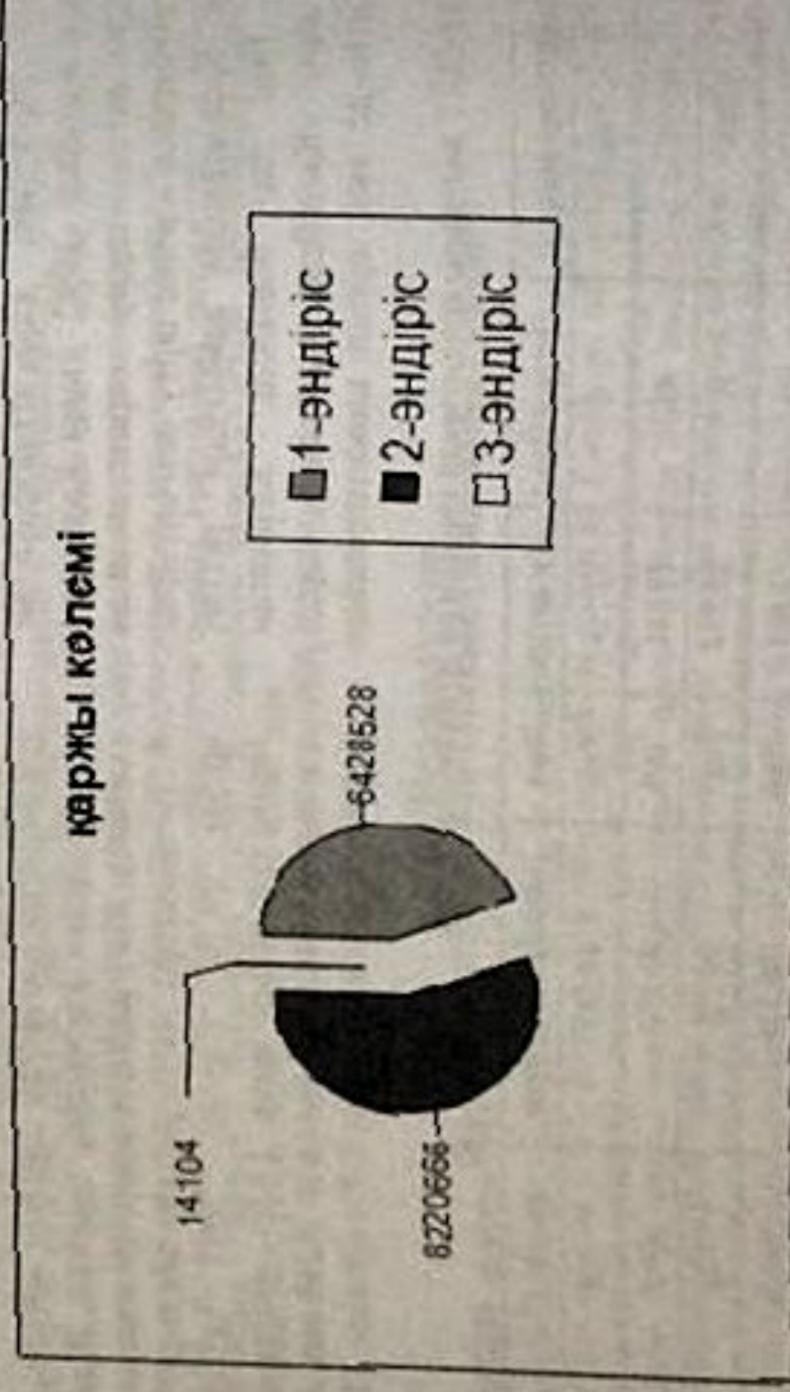
2-кесте – Инвестиция құйған алдыңғы 10 мемлекет [7].

Мемлекет	Инвестиция көлемі (Миллион АҚШ доллары)	Улесі (%)
Голландия	353,15	24,08
АҚШ	224,64	15,31
Англия	112,55	7,6
Франция	90,08	6,1
Виргин аралдары	73,61	5,0
Ресей	57,72	3,95
Италия	57,69	3,93
Қытай	57,52	3,92
Канада	47,69	3,25
Швейцария	44,48	3,03
Басқалар	347,19	23,83

Шетел тікелей инвестициясының қаржыландырылған салаларын үшке бөлуге болады: табиғи байлықтар саласы, механикалық өндіріс саласы, сауда саласы (қаржылық, қозғалмайтын

мүлік қатарлылар) ең негізгі үш сала болып саналады. Егер де ұлттық экономикалық өндіріс салаларын қарастырсақ, төмендегідей нәтиже аламыз [1-диаграмма].

1-диаграмма – Ұлттық экономикалық өндіріс салалары инвестиция көлемі

Қазақстан Республикасының Статистика агенттігі

Жоғарыдағы ерекшелік, шетел үкелей инвестициясының қазақ шарқына күркенде мол табиғи байлығы мен зор басар күшіне баса мән бергендігін есебі, сонымен бірге қазақ үкіметінің экономикалық даму стратегиясының

ерекшелігінен болып қарауға болмайды. Егемендіктің бастапқы жылдары қазақ үкіметі ел экономикасының қарқынды дамуы үшін мұндай және газға сүйену стратегиясын жолға қойып, табиғи байлықтар саласына көп жеңілдіктер

берген. Сол арқылы көптеген табиғи байлық кәсіпорындарының казак нарқына кіруіне әкелді.

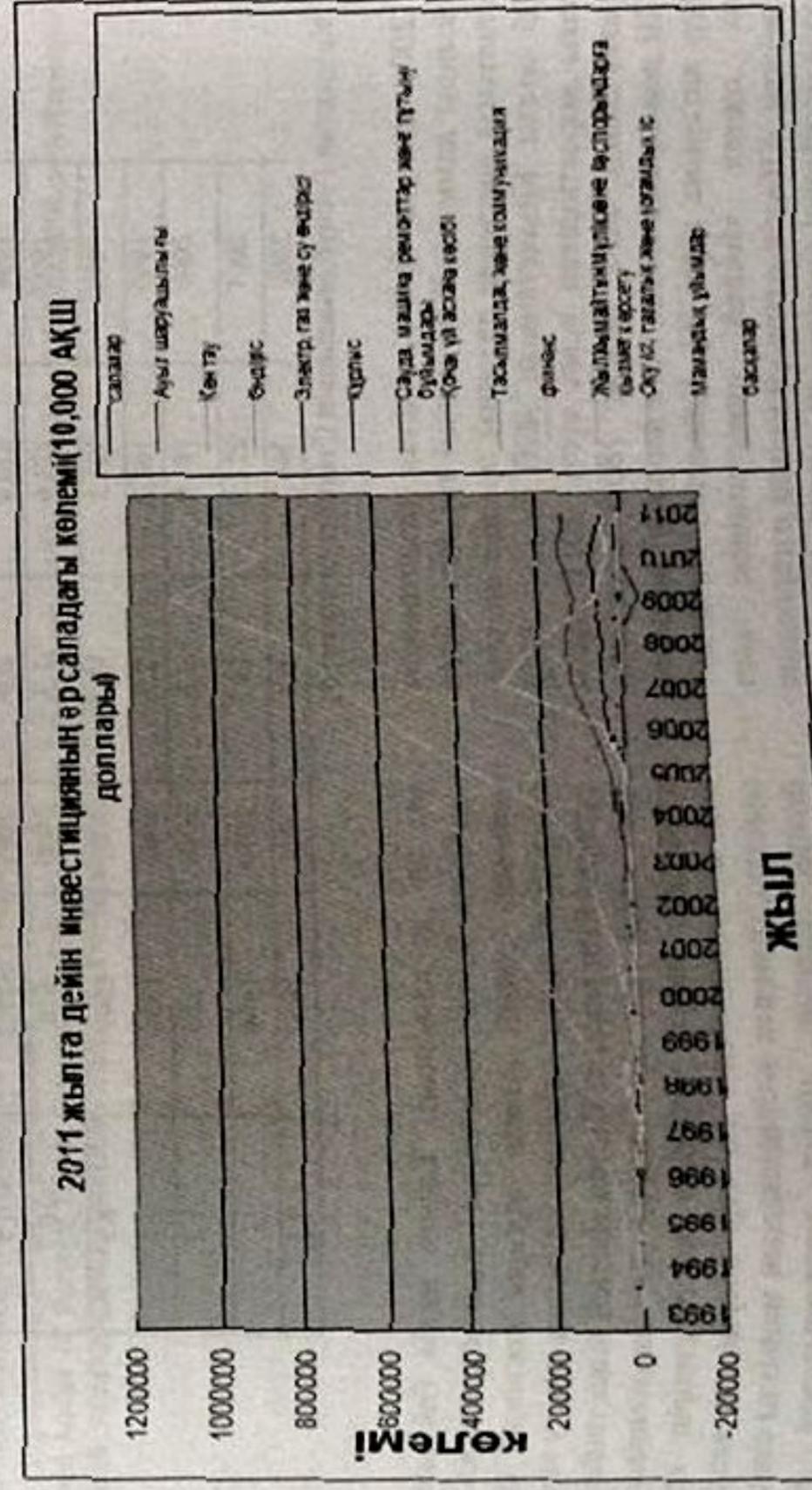
Ал халықаралық базардағы табиғи байлық бағасынан осуі бұл үрдісті одан ары тездетті [4].

3-кесте – 2011 жылға дейін инвестицияның әр саладағы үлесі (100 миллион АҚШ доллары) [7].

Салалар	Инвестиция көлемі	Үлесі (%)
Ауыл шаруашылығы	1.41	0.10
Көп, тау, қазба байлықтар	448.84	30.61
Өндіріс кәсібі	154.12	10.51
Электр, газ және су өндірісі	6.54	0.45
Құрылыс саласы	33.36	2.27
Сауда, машина ремонттар және тұтыну бұйымдары	83.23	5.68
Қонақүй асханз кәсібі	3.31	0.23
Тасымалдау және коммуникация	23.91	1.63
Қаржы саласы	71.55	4.88
Жылжымайтын мүлік және кәсіпорындарға қызмет көрсету	603.54	41.16
Оқу ісі, тазалық және қоғамдық іс	3.22	0.22
Мамандық ұйымдар	29.71	2.03
Басқалар	3.61	0.25

Қазақстан Республикасының Статистика агенттігі

2-диаграмма – Инвестицияның әр саладағы көлемі

Жоғарыдағы кестеге негізделгенде тәу-кен өндіріс саласы жалпы инвестиция көлемінің 44 миллиард 880 миллион АҚШ долларын ұстап, 30.61% немеленеді. Бірақ азақ үрдісі байқалады. Жылжымайтын мүлік және кәсіпорындарға қызмет өтеу саласы 60 миллиард 354 миллион АҚШ долларын тартып, 41.16% немеленеді [3-кесте]. Әрі үздіксіз көбеюде. Себебі Қазақстан үкіметінің ел экономикасын дамыту және шетел инвестициясын қалыпты ариға түсіру (бірінші өнеркәсіп, яғни ауылшаруашылығына болған қаржы құйылымын көбейту) ел экономикасының негізгі салаларын (табиғи байлықтар саласы) тәуелсіз ұстау үшін жүргізген теңшеу негізінде пайда болды. Ал сауда саласының (Жылжымайтын мүлік және кәсіпорындарға қызмет өтеу саласы) тұрақты қаржы көлемінің көбеюі табиғи байлықтар саласындағы шектемелер әсерінен кен барлау саласының дамуының нәтижесі [2-диаграмма].

Қазақстан нарығындағы шетел тікелей инвестициясының ерекшеліктері:

4-кесте – Қазақстанның ЖІӨ көлемінің өзгерісі (100 миллион АҚШ доллар) [7]

Жыл	ЖІӨ көлемі	Өгеруі (%)	Жыл	ЖІӨ көлемі	Өгеруі (%)
1994	118.4	-12.6	2003	308.3	9.3
1995	166.4	-8.2	2004	431.5	9.6
1996	210.4	0.5	2005	571.2	9.7
1997	221.6	1.7	2006	810	10.7
1998	221.3	-1.9	2007	1049	8.9
1999	168.7	2.7	2008	1334	3.3
2000	182.9	9.8	2009	1153	1.2
2001	221.5	13.5	2010	1460	7
2002	246.3	9.8	2011	1862	7.5

Қазақстан Республикасының Статистика агенттігі

2000 жылдан бері Қазақстан экономикасы қарқынды дамыды. ЖІӨ көлемі тәуелсіз елдер достастығы арасында алдыңғы орынға шықты. 2005 жылы Қазақстанның ЖІӨ көлемі 1989 жылғы көрсеткіштен асып түсті. 2011 жылы Қазақстанның ЖІӨ көлемі 186.2 миллиард АҚШ долларына жетіп, орта дәрежелі дамыған елдер қатарына кірді [6]. Қазақстан нарығындағы шетел тікелей инвестициясы мен Қазақстан ЖІӨ-нің өзара үйлесімді өзгергеніне негізделе отырып ескеруінің он қатынасты екенін көруге болады.

Қазақстан нарығына құйылған шетел тікелей инвестициясының көлемі ұлғайғанмен құрылы-

1) Инвестиция жеке салаға бағытталған негізінен табиғи қазба байлықтар және соған қатысты салалар.

2) Инвестицияның келу қайнары шоғырланған. Негізінен батыс дамыған мемлекеттері. Алдыңғы 10 мемлекет жалпы қаржы көлемінің 76.32%-ын ұстайды [2-кесте].

Егемендіктің алғашқы жылдары (1991-1995) Қазақстан экономикасы зор тоқырауға ұшырады. 1989 жылмен салыстырғанда Қазақстан экономикасы 40%-ға құлдыраған. 1996 жылы экономикалық теңшеудің нәтижесі көрініп Қазақстан экономикасы даму жолына түсті. Алайда 1997 жылғы Азия экономикалық дағдарысы мен 1998 жылғы Ресей экономикасының құлдырауы Қазақстан экономикасына соққы әкелді. Сол жылдары ел экономикасы баяу дамыды, тиісті, шетінді деуге де болады. Қазақстан үкіметінің экономикалық реформасының дер кезінде жүргізілуі ел экономикасын тоқыраудан құтқарды [5].

мы әлі де қалыпсыз. Табиғи қазба байлықтар саласына болған тәуелділікті азайтып, өнеркәсіп саласына соның ішінде жоғары қосымша құн жарататын өндіру, мәнерлеу саласына ойысу кезеңі күттірмейтін мәселе. Шетел тікелей инвестициясы қос жүзді қанжар сынды ел экономикасын дамытып, нарық жүйесін кемелдендіріп қоймастан, экономикаға да кері әсерін ала келді. Мысалы, отандық экономиканың маңызды саласы болған салалар шетел кәсіпорындары мен инвесторларының ұысына түсуі зор қауіп ал келеді. Шетел тікелей инвестициясын қалыпты арнаға түсіру, инвестициялық салаларды оңтайлы басты міндет болуға тиіс.

Әлеуметтер

- 1 Лиан Хуа. Шетел тікелей инвестициясының Қытай экономикасының дамуына әсері. – Қытай: Әлеуметтік ғылым баспасы, 2011. – 210 б.
- 2 Гуан У. ТМД-ға 10 жыл, Қазіргі жағдайы, мәселелері, келешегі. – Қытай: Әлем білімі баспасы, 2002. – 929 б.
- 3 Джау Чаннин. Қазақстан – Қытай: Әлеуметтік ғылым баспасы, 2011. – 304 б.
- 4 Вит Джа. Бірінесе маңызды елдердің Қазақстандағы инвестициялық жағдайы //Орта Азия Ақпараттары. – 2009. – №7. – 25 б.
- 5 Ю Хонгжун. Халықаралық компаниялардың Қазақстан экономикасына әсері //Орта Азия Ақпараттары. – 2008. – №6. – 18 б.
- 6 Чжоу Сюлин. Халықаралық компаниялардың Қазақстан экономикасына әсері //Орта Азия Ақпараттары. – 2005. – №9. – 22 б.
- 7 Қазақстан Республикасының Статистика Агенттігі<<<http://www.kaz-stat.kz/publishing/20121/kazakhstan%202011.pdf>>> (11.12.2013)
- 8 Assaf Razin. An Information-Based Model of Foreign Direct Investment: The Gains from Trade Revisited-Tel Aviv University //<http://www.researchgate.net/publication/5148482_An_Information-Based_Model_of_Foreign_Direct_Investment_The_Gains_from_Trade_Revisited/file/3deec51fbef72b9505.pdf&sa=X&scisig=AAGBfm2RC8fmEQmDrWF5yRuUL8VZ8cP57w&oi=scholar>(12.12.2013)

References

- 1 Liang Hua. Shetel tikoley unvestsiyasining Qitay ekonomiyasining damuina aseri. – Qitay: Aleumetlik Ghilim Baspasi, 2011. – 210 b.
- 2 Guan Yi. TMD-gha 10 Zhil, Khazirgi zhaghdayi, maseleleri, keleshegi. – Qitay: Alem Bilimi Baspasi, 2002. – 929 b.
- 3 Zhao Changqing. Qazaqstan-Qitay: Aleumetlik Ghilim Baspasi, 2011 – 304 b.
- 4 Wei Jia. Birneshe mangizdi elderdin Qazaqtandaghi unvestsiyalik zhaghdayi //Orta Azya Akhparattari. – 2009. – №7. – 25 b.
- 5 Yu Hongjun. Khalikharalikh kompanyalarning Qazaqstan ekonomiyasina aseri //Orta Azya Akhparattari. – 2008. – №6. – 18 b.
- 6 Zhou Xiaoling. Khalikharalikh kompanyalarning Qazaqstan ekonomiyasina aseri //Orta Azya Akhparattari. – 2005. – №9. – 22 b.
- 7 Qazaqstan Respublykasining Statistika Agenttigi<<<http://www.kaz-stat.kz/publishing/20121/kazakhstan%202011.pdf>>> (11.12.2013)
- 8 Assaf Razin. An Information-Based Model of Foreign Direct Investment: The Gains from Trade Revisited-TelAvivUniversity<<[http://www.researchgate.net/publication/5148482_An_Information-Based_Model_of_Foreign_Direct_Investment_The_Gains_from_Trade_Revisited-TelAvivUniversity](http://www.researchgate.net/publication/5148482_An_Information-Based_Model_of_Foreign_Direct_Investment_The_Gains_from_Trade_Revisited/file/3deec51fbef72b9505.pdf&sa=X&scisig=AAGBfm2RC8fmEQmDrWF5yRuUL8VZ8cP57w&oi=scholar)>>(12.12.2013)

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Шахиров К.</i> Важная составляющая успехов (к 80-летию Казахского национального университета им. аль-Фараби).....	3
1-бөлім	
Раздел 1	
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАҒЫНАСТАР ЖӘНЕ СЫРТҚЫ САЯСАТ МӘСЕЛЕЛЕРІ	
<i>Мовкбаева Г.А., Зиядинова У.Б.</i> Роль БРИКС как фактора нового центра силы в современной системе международных отношений.....	6
<i>Байкүшікова Г.С., Мехембаева А.Б.</i> Үндістан және Оңтүстік Азиядағы аймақтық қауіпсіздік мәселесі.....	12
<i>Шкаряк О.Н.</i> Роль стратегического планирования во внешней политике государства (на примере Российской Федерации).....	18
<i>Мұхамметханұлы Н., Сабденалиев Б.А.</i> Қытайдың сыртқы саяси тұжырымдамасының қалыптасуы кезеңдері мен дамуы.....	23
<i>Күкеева Ф.Т., Рашмова Г.Ж.</i> Концепция внешней политики РК: сотрудничество с США.....	28
<i>Алипқызы Р., Нурдаклетова С.М.</i> Некоторые аспекты торгово-экономической политики США в отношении КНР.....	34
<i>Беков Қ.Б.</i> Қытайдағы кибер-национализм феномені мен оның ерекшеліктері.....	39
<i>Azhad R.</i> Strategic Partnership Agreement between Afghanistan and U.S.(Effects and impacts of the agreement on security in the region)	46
<i>Chukibayev E.S., Kenzhegulov K.S.</i> National security as the degree of protection of national interests.....	53
<i>Елемесов Р.Е., Секеи Ө.</i> Шетел Тікелей Инвестициясының Қазақстан Экономикасына Өсері.....	58
<i>Дюсембаева М.Е., Мырзахметова А.М.</i> Совместные предприятия Казахстана и Сингапура.....	64
<i>Акжаров Б.К., Макашева К.Н., Чукаева С.С.</i> Роль Европейского молодежного форума в реализации молодежной политики Европейского союза.....	70
<i>Акатсва А.А., Шамиш Д.Б.</i> Роль информационных технологий в современных международных отношениях.....	75
<i>Даркенбаев А., Дауренбекова А.</i> Бұқаралық ақпарат құралдары саласындағы халықаралық ынтымақтастық ...	83
2-бөлім	
Раздел 2	
ЕУРАЗИЯЛЫҚ ОДАҚ ҚАЛЫПТАСУ ЖОЛЫНДА	
<i>Айдарбаев С.Ж., Ермекбаева К.Д.</i> Евразийский экономический союз как новый центр силы в мировой экономике XXI века.....	88
<i>Нургалисва А.С., Мовкбаева Г.А.</i> Сотрудничество России и Республики Казахстан в сфере энергоресурсов в рамках ЕЭП.....	95